

Sygn. akt II AKa 134/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Grabczyńska-Mikocka
Sędziowie:	SSA Marek Długosz (spr.) SSA Lucyna Juszczyk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Monika Palonek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej del. do Prokuratury Okręgowej Marty Gdańskiej - Kusior

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2015 roku w sprawie

K. Ś. (1), G. C. (1) i A. G.

oskarżonych z art.258§1 kk i inne

apelacji obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 grudnia 2014 roku, sygn. akt III K 7/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie.

SSA Lucyna Juszczyk SSA Anna Grabczyńska-Mikocka SSA Marek Długosz (spr.)

Sygn. akt II AKa 134/15

UZASADNIENIE

I

Prokurator Prokuratury Okręgowej w Krakowie oskarżył: K. Ś. (1), G. C. (1) i A. G. o to, że:

I. K. Ś. (1) oraz G. C. (1) w okresie od nieustalonego dnia miesiąca grudnia 2011 roku do 21 października 2012 roku, zaś A. G. w okresie od nieustalonego dnia lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 3 lutego 2012 roku, do 21 października 2012 roku, w M., O., P., B. S. województwa (...), miejscowościach Z., B. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi oraz dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz planu działania zakładającego podział ról i korzyści uzyskanych z przestępstwa oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej brali udział w zorganizowanej grupie przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw polegających na nakłanianiu i ułatwianiu innym osobom uprawiania prostytucji, a także czerpaniu z tego tytułu korzyści majątkowych oraz handlu ludźmi,

tj. o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k.,

II. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 3 lutego 2012 roku, do 30 marca 2012 roku - w odniesieniu do D. P. i do dnia 21 października 2012 roku - w odniesieniu do P. P., w miejscowościach M. i B. S., województwa (...), oraz miejscowościach Z., B. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról dopuścili się handlu ludźmi, w ten sposób, iż:

- wykorzystując krytyczne położenie wynikające z trudnej sytuacji życiowej i materialnej, A. G. i K. Ś. (1) zwerbowali P. P. i D. P. w celu wykorzystania ich w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionych podstępów i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia, a to nakłonieniu do podjęcia dobrze płatnej pracy w charakterze osób do towarzystwa, tancerek tańca erotycznego „na rurze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie, w zależności od własnej woli, prostytutek, w zamian za co jeszcze przed podjęciem pracy miały otrzymać kwoty po 500 euro, a nadto w ramach zatrudnienia otrzymać bezpłatne zakwaterowanie, wyżywienie i samodzielnie decydować o świadczeniu pracy, jak też o opuszczeniu lokalu i powrocie do kraju, podczas gdy w rzeczywistości były one zmuszone uprawiać prostytucję bez uzyskiwania wynagrodzenia,

- K. Ś. (1) i G. C. (1) zorganizowali transport P. P. i D. P. do miejscowości Z. na terenie (...), a w szczególności G. C. (1) przesłał K. Ś. (1) środki finansowe pochodzące od innej ustalonej osoby w kwocie nie mniejszej niż 230 euro na zakup paliwa do samochodu służącego do transportu pokrzywdzonych,

- K. Ś. (1) i A. G. przetransportowali D. P. i P. P. na terytorium N. i przekazali je G. C. (1) oraz innej ustalonej osobie, a następnie wykorzystując stosunek zależności i brak możliwości wyboru związany z nieznaną krajem, językiem obcych, brakiem środków finansowych pozwalających na samodzielną egzystencję na terytorium (...) i powrót do miejsca zamieszkania, A. G., K. Ś. (1) i G. C. (1) nakłonili P. P. i D. P. do świadczenia usług seksualnych i ułatwili im to, a w szczególności:

- G. C. (1) przyjął wymienione do wynajmowanego przez siebie mieszkania,

- G. C. (1) wraz z inną ustaloną osobą przekazał pokrzywdzone na okres około dwóch tygodni nieustalonej osobie celem przechowania i dostarczania do miejsca świadczenia prostytucji,

- G. C. (1) wraz z inną ustaloną osobą, a w jednym przypadku także wraz z K. Ś. (1), dostarczyli pokrzywdzone do trzech klubów nocnych, a w tym M. H., A. gdzie uprawiały one prostytucję, przy czym zatrzymano im dokumenty tożsamości, stale kontrolowano, uniemożliwiano swobodne opuszczenie posesji, na terenie której przebywały, utrudniano kontakt z rodziną, odbierano w całości wynagrodzenie za świadczoną pracę,

- G. C. (1), K. Ś. (1) wraz z inną ustaloną osobą, przygotowali i zrealizowali sesję fotograficzną z udziałem D. P. i P. P., celem umieszczenia na stronie internetowej klubu nocnego fotografii wymienionych wraz z ofertą świadczonych usług seksualnych,

tj. o przestępstwo z art. 189a § 1 k.k. i art. 203 k.k. i art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.,

III. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 7 lutego 2012 roku do bliżej nieustalonego dnia kwietnia 2012 roku w miejscowościach P. i O., województwa (...), oraz innych miejscowościach na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról,

działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego bezpośrednio zmierzali do dopuszczenia się handlu ludźmi, w ten sposób, iż:

- wykorzystując krytyczne położenie w postaci trudnej sytuacji życiowej i materialnej A. G. i K. Ś. (1) werbowali U. M. w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępny i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania, wyżywienia, nakłaniali ją i ułatwiali podjęcie rzekomo dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego „na rurze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie, w zależności od własnej woli, prostytutki, wraz z zapewnieniem o możliwości decydowania o wykonywaniu pracy, jej zakończeniu, jak też o bezpłatnym zakwaterowaniu i wyżywieniu, podczas gdy w rzeczywistości miała ona uprawiać prostytucję bez uzyskiwania wynagrodzenia, a to,

- K. Ś. (1) i A. G. pożyczili wymienionej kwotę nie mniejszą niż 1.000,00 złotych, celem sfinansowania zakupów związanych z planowanym wyjazdem oraz zapewnienia utrzymania rodzinie U. M. w trakcie jej nieobecności oraz podjęli się zorganizowania transportu dla wymienionej,

- G. C. (1) przesłał na rzecz U. M. środki finansowe w wysokości 604 złotych, które otrzymała w dniu 20 marca 2012 roku celem sfinansowania kosztów podróży oraz zapewnienia pozostającej w kraju rodzinie możliwości utrzymania w trakcie jej nieobecności, po czym, kiedy U. M. nie zdecydowała się na wyjazd do N., wypowiadał wobec wymienionej groźby uszkodzenia ciała, które to groźby wzbudziły u niej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione,

jednakże dokonanie nie nastąpiło z uwagi na postawę pokrzywdzonej, która odmówiła wyjazdu,

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 189a § 1 k.k. i art. 203 k.k. i art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.,

IV. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 7 lutego 2012 roku do dnia 23 marca 2012 roku w miejscowościach O., P., województwa (...), oraz miejscowości Z. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról dopuścili się handlu ludźmi, w ten sposób, iż:

- wykorzystując krytyczne położenie w postaci trudnej sytuacji życiowej i materialnej A. G. i K. Ś. (1) zwerbowali A. A. (1) w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępny polegającego na nakłonieniu i ułatwieniu podjęcia rzekomo dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa bądź prostytutki w (...) i wprowadzeniu jej w tym zakresie w błąd co do warunków wynagrodzenia, podczas gdy w rzeczywistości uprawiała ona prostytucję za co nie otrzymała wynagrodzenia, a w szczególności,

- K. Ś. (1) i A. G. przetransportowali A. A. (1) z B. do K. oraz sfinansowali zakup biletu uprawniającego do przejazdu do wskazanej przez nich miejscowości na terytorium (...)

- G. C. (1) wspólnie z inną ustaloną osobą odebrał A. A. (1) z przystanku autobusowego w nieustalonej miejscowości na terytorium (...)i przetransportował do miejscowości Z., gdzie dostarczył wymienioną do klubu o nazwie A., w którym następnie świadczyła usługi seksualne, przy czym zatrzymano jej dokument tożsamości, uniemożliwiano swobodne opuszczenie posesji, na terenie której przebywała, utrudniano kontakt telefoniczny z rodziną, odebrano w całości wynagrodzenie za świadczoną pracę,

tj. o przestępstwo z art. 189a § 1 k.k. i art. 203 k.k. i art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

II

Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z dnia 19 grudnia 2014 roku (sygn. akt III K 7/14):

I. orzekając w ramach zarzutu z pkt I aktu oskarżenia uznał oskarżonych K. Ś. (1), G. C. (1) i A. G. za winnych zarzucanego im czynu, z tym że przyjął, że oskarżeni A. G. i K. Ś. (1) działali do bliżej nieustalonego dnia września 2012 roku, co stanowi występki z art. 258 § 1 k.k., i na mocy powołanego przepisu wymierzył oskarżonemu G. C. (1) karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, oskarżonemu K. Ś. (1) karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, a oskarżonej A. G. karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,

II. orzekając w ramach zarzutów z pkt II-IV aktu oskarżenia uznał oskarżonych K. Ś. (1), G. C. (1) i A. G. za winnych tego, że w działając w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, w ramach ciągu przestępstw:

1. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 3 lutego 2012 roku, do 30 marca 2012 roku w miejscowościach M. i B. S., województwa (...), oraz miejscowościach Z., B. i innych na terenie(...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról dopuścili się handlu ludźmi, w ten sposób, iż:

- wykorzystując krytyczne położenie wynikające z trudnej sytuacji życiowej i materialnej, A. G. i K. Ś. (1) zwerbowali D. P. w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępnie i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i żywienia, a to nakłonieniu do podjęcia dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego „na rusze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, w zamian za co jeszcze przed podjęciem pracy miała otrzymać kwotę 500 euro, a nadto w ramach zatrudnienia otrzymać bezpłatne zakwaterowanie, żywienie i samodzielnie decydować o świadczeniu pracy, jak też o opuszczeniu lokalu i powrocie do kraju, podczas gdy w rzeczywistości była zmuszona uprawiać prostytucję bez uzyskiwania wynagrodzenia,

- K. Ś. (1) i G. C. (1) zorganizowali transport D. P. do miejscowości Z. na terenie (...), a w szczególności G. C. (1) przesłał K. Ś. (1) środki finansowe pochodzące od innej ustalonej osoby w kwocie 230 euro na zakup paliwa do samochodu służącego do transportu pokrzywdzonej,

- K. Ś. (1) i A. G. przetransportowali D. P. na terytorium N.i przekazali ją G. C. (1) oraz innej ustalonej osobie, a następnie wykorzystując stosunek zależności i brak możliwości wyboru związany z nieznaną krajem, języków obcych, brakiem środków finansowych pozwalających na samodzielną egzystencję na terytorium (...)i powrót do miejsca zamieszkania, A. G., K. Ś. (1) i G. C. (1) nakłonili D. P. do świadczenia usług seksualnych i ułatwili jej to, a w szczególności:

- G. C. (1) przyjął D. P. do wynajmowanego przez siebie mieszkania,

- G. C. (1) wraz z inną ustaloną osobą przekazał D. P. na okres około dwóch tygodni nieustalonej osobie celem przechowania i dostarczania do miejsca świadczenia prostytucji,

- G. C. (1) wraz z inną ustaloną osobą, a w jednym przypadku także wraz z K. Ś. (1), dostarczyli pokrzywdzoną do trzech klubów nocnych, a w tym M. H., A., gdzie uprawiała prostytucję, przy czym zatrzymano jej dokumenty tożsamości, stale kontrolowano, uniemożliwiano swobodne opuszczenie posesji na terenie której przebywała, utrudniano kontakt z rodziną, odbierano w całości wynagrodzenie za świadczoną pracę,

- G. C. (1), K. Ś. (1) wraz z inną ustaloną osobą, przygotowali i zrealizowali sesję fotograficzną z udziałem D. P., celem umieszczenia na stronie internetowej klubu nocnego fotografii wymienionej wraz z ofertą świadczonych usług seksualnych (w zakresie zarzutu II aktu oskarżenia),

2. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 3 lutego 2012 roku do dnia 21 października 2012 roku, a w odniesieniu do oskarżonych K. Ś. (1) i A. G. do bliżej nieustalonego dnia września 2012 roku w miejscowościach M. i B. S., województwa (...), oraz miejscowościach Z., B. i innych na

terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról dopuścili się handlu ludźmi, w ten sposób, iż:

- wykorzystując krytyczne położenie wynikające z trudnej sytuacji życiowej i materialnej, A. G. i K. Ś. (1) zwerbowali P. P. w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępnie i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia, a to nakłonieniu do podjęcia dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego „na rurze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, w zamian za co jeszcze przed podjęciem pracy miała otrzymać kwotę 500 euro, a nadto w ramach zatrudnienia otrzymać bezpłatne zakwaterowanie, wyżywienie i samodzielnie decydować o świadczeniu pracy, jak też o opuszczeniu lokalu i powrocie do kraju, podczas gdy w rzeczywistości była zmuszona uprawiać prostytucję bez uzyskiwania wynagrodzenia,

- K. Ś. (1) i G. C. (1) zorganizowali transport P. P. do miejscowości Z. na terenie (...), a w szczególności G. C. (1) przesłał K. Ś. (1) środki finansowe pochodzące od innej ustalonej osoby w kwocie 230 euro na zakup paliwa do samochodu służącego do transportu pokrzywdzonej,

- K. Ś. (1) i A. G. przetransportowali P. P. na terytorium N. i przekazali G. C. (1) oraz innej ustalonej osobie, a następnie wykorzystując stosunek zależności i brak możliwości wyboru związany z nieznaną krajem, języków obcych, brakiem środków finansowych pozwalających na samodzielną egzystencję na terytorium (...)i powrót do miejsca zamieszkania, A. G., K. Ś. (1) i G. C. (1) nakłonili P. P. do świadczenia usług seksualnych i ułatwili jej to, a w szczególności:

- G. C. (1) przyjął P. P. do wynajmowanego przez siebie mieszkania,

- G. C. (1) wraz z inną ustaloną osobą przekazał P. P. na okres około dwóch tygodni nieustalonej osobie celem przechowania i dostarczania do miejsca świadczenia prostytucji,

- G. C. (1) wraz z inną ustaloną osobą, a w jednym przypadku także wraz z K. Ś. (1), dostarczyli pokrzywdzoną do trzech klubów nocnych, a w tym M. H., A., gdzie uprawiała prostytucję, przy czym zatrzymano jej dokumenty tożsamości, stale kontrolowano, uniemożliwiano swobodne opuszczenie posesji na terenie której przebywała, utrudniano kontakt z rodziną, odbierano w całości wynagrodzenie za świadczoną pracę,

- G. C. (1), K. Ś. (1) wraz z inną ustaloną osobą, przygotowali i zrealizowali sesję fotograficzną z udziałem P. P., celem umieszczenia na stronie internetowej klubu nocnego fotografii wymienionej wraz z ofertą świadczonych usług seksualnych (w zakresie zarzutu II aktu oskarżenia),

3. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 7 lutego 2012 roku do bliżej nieustalonego dnia kwietnia 2012 roku w miejscowościach P. i O., województwa (...), oraz innych miejscowościach na terenie(...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról, działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego bezpośrednio zmierzali do dopuszczenia się handlu ludźmi i doprowadzenia do uprawiania prostytucji w ten sposób, iż:

- wykorzystując krytyczne położenie w postaci trudnej sytuacji życiowej i materialnej A. G. i K. Ś. (1) werbowali U. M. w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępnie i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania, wyżywienia, nakłaniali ją i ułatwiali podjęcie rzekomo dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego „na rurze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, wraz z zapewnieniem o możliwości

decydowania o wykonywaniu pracy, jej zakończeniu, jak też o bezpłatnym zakwaterowaniu i wyżywieniu, podczas gdy w rzeczywistości miała ona uprawiać prostytucję bez uzyskiwania wynagrodzenia, a to:

- K. Ś. (1) i A. G. pożyczili wymienionej kwotę 1.000 złotych, celem sfinansowania zakupów związanych z planowanym wyjazdem oraz zapewnienia utrzymania rodzinie U. M. w trakcie jej nieobecności oraz podjęli się zorganizowania transportu dla wymienionej,

- G. C. (1) przesłał na rzecz U. M. środki finansowe w wysokości 604 złotych, które otrzymała w dniu 20 marca 2012 roku celem sfinansowania kosztów podróży oraz zapewnienia pozostającej w kraju rodzinie możliwości utrzymania w trakcie jej nieobecności, po czym kiedy U. M. nie zdecydowała się na wyjazd do N. wypowiadał wobec wymienionej groźby uszkodzenia ciała, które to groźby wzbudziły u niej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, jednakże dokonanie nie nastąpiło z uwagi na postawę pokrzywdzonej, która odmówiła wyjazdu (w zakresie zarzutu III aktu oskarżenia),

4. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 7 lutego 2012 roku do dnia 25 marca 2012 roku w miejscowościach O., P., województwa (...), oraz miejscowości Z. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstw opisanej w pkt I, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról dopuścili się handlu ludźmi, w ten sposób, iż:

- wykorzystując przemijający stosunek zależności wynikający z trudnej sytuacji motywacyjnej i cech osobowości skutkujących bierną postawą A. G. i K. Ś. (1) zwerbowali A. A. (1) w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępny polegający na nakłonieniu i ułatwieniu podjęcia rzekomo dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa bądź prostytutki w (...)i wprowadzeniu jej w tym zakresie w błąd co do warunków wynagrodzenia, podczas gdy w rzeczywistości uprawiała ona prostytucję za co nie otrzymała wynagrodzenia, a w szczególności:

- K. Ś. (1) i A. G. przetransportowali A. A. (1) z B. do K. oraz sfinansowali zakup biletu uprawniającego do przejazdu do wskazanej przez nich miejscowości na terytorium (...)

- G. C. (1) wspólnie z inną ustaloną osobą odebrał A. A. (1) z przystanku autobusowego w nieustalonej miejscowości na terenie (...)i przetransportował do miejscowości Z., gdzie dostarczył wymienioną do klubu o nazwie A., w którym następnie świadczyła usługi seksualne, przy czym zatrzymano jej dokumenty tożsamości, uniemożliwiono swobodne opuszczanie posesji, na terenie której przebywała, utrudniano kontakt telefoniczny z rodziną, odebrano w całości wynagrodzenie za świadczoną pracę (w zakresie zarzutu IV aktu oskarżenia),

z których każde z przestępstw z punktu II. 1, 2, 4 stanowi zbrodnię z art. 189a § 1 k.k. i art. 203 k.k. i art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. z zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a z punktu II. 3 stanowi zbrodnię z art. 13 § 1 k.k. z zw. z art. 189a § 1 k.k. i art.13 § 1 k.k. w zw. z art. 203 k.k. i art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., i na mocy art. 189a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2, 3 k.k. wymierzył oskarżonemu G. C. (1) karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 160 stawek dziennych grzywny, przyjmując, iż jedna stawka dzienna grzywny wynosi 10 złotych, oskarżonemu K. Ś. (1) karę 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności i 120 stawek dziennych grzywny, przyjmując, iż jedna stawka dzienna grzywny wynosi 10 złotych, a oskarżonej A. G. karę 3 lat i 8 miesięcy pozbawiania wolności i 100 stawek dziennych grzywny, przyjmując, iż jedna stawka dzienna grzywny wynosi 10 złotych,

III. na mocy art. 91 § 2 k.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce wymierzonych w punktach I i II wyroku kar pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu G. C. (1) karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, oskarżonemu K. Ś. (1) karę łączną 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, a oskarżonej A. G. karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności,

IV. na mocy art. 39 pkt 4 k.k. i art. 45 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego G. C. (1) środek karny w postaci przepadku równowartości korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa w kwocie 209 złotych,

V. na mocy art. 39 pkt 4 k.k. i art. 45 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego K. Ś. (1) środek karny w postaci przepadku równowartości korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa w kwocie 209 złotych,

VI. na mocy art. 39 pkt 4 k.k. i art. 44 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego G. C. (1) środek karny w postaci przepadku dowodów rzeczowych wskazanych na k. 1390/8 poz. 1, 2, a wobec oskarżonego K. Ś. (1) środek karny w postaci przepadku dowodów rzeczowych wskazanych na k. 1390/8 poz. 5, 6,

VII. na zasadzie art. 230 § 2 k.p.k. orzekł o zwrocie oskarżonemu K. Ś. (1) dowodów rzeczowych wskazanych na k. 1390/8 poz. 3, 4, 7, 8, a oskarżonej A. G. dowodów rzeczowych wskazanych na k. 1390/8 poz. 9,

VIII. na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej w punkcie III wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu G. C. (1) okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 30.04.2013 roku do dnia 19.12.2014 roku, oskarżonemu K. Ś. (1) od dnia 21.02.2013 roku do dnia 19.12.2014 roku, a oskarżonej A. G. w dniu 14.03.2013 roku,

IX. na mocy art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 5 w zw. z § 14 ust. 7 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata R. K. kwotę 2952 złotych, w tym podatek VAT tytułem wynagrodzenia za czynności obrońcy z urzędu wykonywane wobec oskarżonego G. C. (1), na rzecz adwokata A. W. kwotę 2952 złotych, w tym podatek VAT tytułem wynagrodzenia za czynności obrońcy z urzędu wykonywane wobec oskarżonej A. G. oraz na rzecz adwokata M. M. (1) kwotę 3321 złotych, w tym podatek VAT tytułem wynagrodzenia za czynności pełnomocnika z urzędu wykonywane wobec oskarżycielki posiłkowej A. A. (1),

X. na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonych K. Ś. (1), G. C. (1) i A. G. od obowiązku uiszczania kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

III

Apelacje od przedmiotowego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych K. Ś. (1), G. C. (1) i A. G..

1.

Obrońca oskarżonego K. Ś. (1) zaskarżył powyższy wyrok w całości na jego korzyść i na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. orzeczeniu temu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, to jest:

1. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k., poprzez naruszenie zasady obiektywizmu i zaniechanie wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a także poprzez niepowzięcie wątpliwości odnośnie do winy oskarżonego K. Ś. (1) i realizacji przez niego znamion podmiotowych i przedmiotowych przypisanych mu przestępstw, pomimo iż Sąd takie wątpliwości winien był powziąć, oraz rozstrzygnięcie istniejących wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, w szczególności poprzez uznanie, iż:

a) oskarżony K. Ś. (1) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez pokrzywdzone, podczas gdy ta okoliczność została ustalona w oparciu wyłącznie o zeznania świadków będących pokrzywdzonymi w sprawie, którzy przedstawiali różne, wielokrotnie sprzeczne i wykluczające się wersje zdarzeń, zaś dowód z przesłuchania P. P. oraz D. P. nie był przeprowadzany bezpośrednio na rozprawie, co powinno prowadzić do bardziej krytycznej oceny tych zeznań;

b) oskarżony K. Ś. (1) działał w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, zajmującej się handlem ludźmi w celu prostytucji i stręczycielstwem, podczas, gdy w rzeczywistości nie posiadał on żadnych informacji dotyczącej tej grupy, a w szczególności roli, jaką miałby w niej odgrywać;

c) oskarżony K. Ś. (1) działał w grupie przestępczej do września 2012 roku, sprawując kontrolę nad pokrzywdzonymi, podczas gdy nie miał on obiektywnej możliwości wpływania na pokrzywdzone i poza krótkim okresem czasu w lutym 2012 roku, stale przebywał w Polsce;

d) świadek K. Ś. (3) podała informacje wskazujące na działanie w grupie, a to co do relacji Ś. z innymi osobami, podczas gdy z treści zeznań świadka z dnia 30 sierpnia 2013 roku wynika jedynie, iż „K. miał w N. jakiegoś znajomego, to chyba ten człowiek zajmował się lokalami dla mężczyzn”, przy czym Sąd I instancji nie ustalił, o jakiego mężczyznę chodziło, a zatem tego rodzaju zeznania nie mogą świadczyć o tym, iż oskarżony brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej;

2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez naruszenie reguł rzetelnego procesu i wykroczenie poza ramy swobodnej oceny dowodów, wyrażające się w niezgodnej ze wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zaś:

a) zeznań pokrzywdzonej P. P., które to zeznania różnią się na poszczególnych etapach postępowania i z tej przyczyny winne być przez Sąd traktowane jako niewiarygodne w części;

b) zeznań pokrzywdzonej D. P., które zostały uznane za wiarygodne i posłużyły Sądowi dla oparcia ustaleń w sprawie, pomimo zachodzącej sprzeczności z zeznaniami P. P. oraz zeznaniami innych świadków, a także poprzez uznanie, że zachodzące sprzeczności, brak precyzji, niepamięć pokrzywdzonej są wynikiem chęci zapomnienia traumatycznych przeżyć i pozostawiania pod wpływem alkoholu i narkotyków, podczas gdy brak jest dowodów o tym świadczących;

c) zeznań pokrzywdzonej A. A. (1) w zakresie, w którym obciążała oskarżonego K. Ś. (1) wskazując, iż bała się go, albowiem mówił, że „M. pożałuje” tego, że zrezygnowała z wyjazdu, podczas gdy Sąd ustalił, iż pokrzywdzona w wielu kwestiach zeznawała nieprawdę i ma skłonności do konfabulacji, co było spowodowane m.in. obawą przed reakcją rodziców, a zatem obciążanie oskarżonego przez pokrzywdzoną również miało na celu postawienie się w lepszym świetle i zmierzało do stworzenia fikcji, iż pokrzywdzona nie wyjechała do N. z własnej woli świadczyć usługi seksualne, tym bardziej, że nawet w relacji A. A. (1) brak jakichkolwiek wzmianek o tym, aby oskarżony K. Ś. (1) groził jej bezpośrednio lub pośrednio;

d) wyjaśnień oskarżonego K. Ś. (1), które zostały uznane przez Sąd jako niewiarygodne w części, podczas gdy są przekonujące i spójne, a przy tym nie istniały żadne realne przesłanki, nakazujące odmówić im wiarygodności;

e) poprzez uznanie, iż zeznania świadka K. Ś. są niewiarygodne, albowiem jej matka jest związana z oskarżonym, podczas gdy zeznania rodziny pokrzywdzonych ocenione są jako wiarygodne;

f) poprzez ustalenie, iż A. A. (1) znajdowała się w stosunku zależności od K. Ś. (1), podczas gdy z własnej woli utrzymywała ona swoich rodziców w błędzie, iż przebywała w N., gdzie wykonywała pracę sprzątaczką, co zeznała U. M. wskazując, iż rodzice A. A. (1) „dzwonili do A. i ona ciągle utrzymywała, że jest u mojego wujka. Podawała nawet jego rzekomy numer telefonu, który okazał się być numerem K.. Ostatecznie powiedziałam rodzicom A., że ona nie pojechała do żadnego hotelu, tylko do innej pracy i że ona „lubi ten sport””;

g) poprzez uznanie, iż oskarżony K. Ś. (1) działał w grupie przestępczej do września 2012 roku, tj. do czasu sprawowania kontroli nad pokrzywdzonymi, podczas gdy żadne dowody nie wskazują, aby oskarżony sprawował kontrolę nad pokrzywdzonymi, nie jest wiadomym w jaki sposób miał to czynić, zaś to wyłącznie N. D. regulował z pokrzywdzonymi warunki świadczenia przez nie usług seksualnych, decydował o ich wynagrodzeniu, urlopowach, czasie wolnym, miejscu świadczenia usług, na co oskarżony nie miał wpływu;

h) poprzez uznanie, iż pokrzywdzone były zmuszane do uprawiania prostytucji, podczas gdy:

- z zeznań U. M. wynika, iż A. A. (1) „nie miała zahamowań jeśli chodzi o seks”, oraz „A. zgodziła się bardzo szybko. To nie było tak, że musiałam ją nagabywać”;
- pokrzywdzone P. P. i D. P. miały zachowaną swobodę czasu pracy i miejsca pracy, zaś kluby zmieniały w zależności od własnego uznania;

i) poprzez uznanie, iż pokrzywdzone były ograniczone w swobodzie zachowania i nie mogły wybrać pracy w ramach przedstawionych przez oskarżonego K. Ś. (1) wariantach, podczas gdy to pokrzywdzone z pobudek materialnych zdecydowały się na świadczenie usług seksualnych, zaś w przypadku odmowy świadczenia usług nie spotykały ich negatywne konsekwencje;

j) poprzez uznanie, iż oskarżony K. Ś. (1) otrzymał korzyść majątkową za handel ludźmi, podczas gdy żaden ze świadków zeznających w sprawie ani nie uczestniczył w „transakcji rzekomej sprzedaży”, ani nawet nie był świadkiem przekazywania jakichkolwiek pieniędzy;

k) poprzez uznanie, iż oskarżony K. Ś. (1) wprowadzałby w błąd znajomych oskarżonej A. G. co do warunków świadczenia pracy, podczas gdy byłoby to sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania, albowiem pokrzywdzone były córkami znajomej konkubentki oskarżonego, która z łatwością mogły ustalić jego tożsamość;

l) oskarżony K. Ś. (1) użył podstępów i wprowadził pokrzywdzone w błąd co do warunków zakwaterowania oraz wyżywienia, podczas gdy twierdzenie pokrzywdzonych, iż nie będą musiały płacić za wyżywienie oraz zakwaterowanie, alkohol lub ubrania nie oznacza, iż tego rodzaju wydatki zostaną przez kogoś bezinteresownie pokryte, lecz o tym, iż pokrzywdzone nie będą musiały na ten cel przygotowywać wcześniej środków finansowych, zaś niezbędne koszty utrzymania i ich wydatki, zostaną potrącone z należnego im wynagrodzenia;

m) poprzez uznanie, iż pokrzywdzone nie otrzymywały wynagrodzenia wyłącznie w oparciu o zeznania P. P. oraz D. P., podczas gdy zeznania P. P. pozostają w tym zakresie w sprzeczności z:

- zeznaniami E. P., która podczas rozprawy w dniu 26 czerwca 2014 roku zeznała, iż P. „uzbierała sobie pieniądze na życie”;
- zeznaniami A. A. (1), która wskazała, że „jeśli chodzi o P., to cieszyła się, że zarabiała pieniądze”;
- zeznaniami M. N., który wskazał, iż P. P. „sama decydowała o swoich pieniądzach”, „uiszczała kwotę czynszu (50 euro dziennie) i sama decydowała o swoich pieniądzach” (k. 1175).
- pokrzywdzone pokrywały z zarobionych pieniędzy koszty utrzymania oraz własne potrzeby;
- A. A. (1) nie otrzymała pieniędzy, bo pokryto z nich koszty jej utrzymania oraz powrotu do Polski, w N. zaś była zaś krótko i nie miała własnych środków finansowych;

n) poprzez przyjęcie, że w zachowaniu oskarżonego K. Ś. (1) wystąpił zamiar bezpośredni wykorzystania pokrzywdzonych w prostytucji, podczas gdy oskarżony przedstawił pokrzywdzonym kilka propozycji pracy w N. i nie mógł przewidzieć, czy będą świadczyły usługi seksualne, zaś decyzja w tym zakresie zależała wyłącznie od nich;

o) poprzez przyjęcie, iż oskarżony wprowadził pokrzywdzone w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia, podczas gdy wprowadzenie w błąd mogłoby nastąpić wyłącznie na skutek świadomego i zamierzonego działania, z czym w zgromadzonym materiale brak jest dowodów wskazujących na działanie oskarżonego w złej wierze;

3. art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez nienależyte uzasadnienie zaskarżonego wyroku, a w szczególności niewskazanie konkretnych dowodów ani okoliczności faktycznych związanych z podziałem ról oraz realizacją z góry ustalonych celów, które świadczyłyby o tym, że oskarżony K. Ś. (1) świadomie uczestniczył w zorganizowanej grupie przestępczej oraz brak pogłębionej analizy w zakresie omawiania sprzeczności w relacjach świadków, którym Sąd Okręgowy dał wiarę.

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający istotny wpływ na treść tego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż:

1. oskarżony K. Ś. (1) swoim zachowaniem zmierzał do wykorzystania pokrzywdzonych w prostytucji, podczas gdy jedynie przedstawił pokrzywdzonym ofertę pracy w N. w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego „na rurze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, zaś decyzyję co do rodzaju świadczonej pracy pokrzywdzone podjęły samodzielnie i dobrowolnie;

2. oskarżony K. Ś. (1) zwerbował A. A. (1) do pracy w celu wykorzystania jej w prostytucji, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, iż to U. M. przedstawiła A. A. (1) ofertę pracy w N., informując ją o warunkach zatrudnienia i zakwaterowania, w tym o charakterze pracy, polegającej na świadczeniu usług seksualnych, zaś decyzja o podjęciu pracy podjęta została przez A. A. (1) jeszcze przed spotkaniem z oskarżonym K. Ś. (1);

3. oskarżony K. Ś. (1) wykorzystał trudną sytuację motywacyjną i cechy osobowości pokrzywdzonej A. A. (1), celem zwerbowania jej w prostytucji, podczas gdy z zeznań A. A. (1), U. M. oraz wyjaśnień oskarżonego K. Ś. (1) i oskarżonej A. G. wynika, iż A. A. (1) udała się do U. M. wraz z bagażem, przygotowana do podróży do N., a zatem jeszcze przed spotkaniem z oskarżonym podjęła decyzję o świadczeniu usług seksualnych;

4. oskarżony K. Ś. (1) zwerbował U. M. do pracy w celu wykorzystania jej w prostytucji, podczas gdy ona sama przejawiała inicjatywę podjęcia pracy w tym charakterze, ustalając numer telefonu firmy, zajmującej się przewozem osób do N. oraz namawiając koleżankę A. A. (1) do wyjazdu wraz z nią do N.;

5. oskarżony K. Ś. (1) wykorzystał krytyczne położenie pokrzywdzonych D. P., P. P., U. M., wynikające z ich trudnej sytuacji życiowej i materialnej, podczas gdy pokrzywdzone znajdowały się na utrzymaniu rodziców, były zdrowe, mogły podjąć pracę inną, niż polegającą na świadczeniu usług seksualnych, zwrócić o zasiłek socjalny, a zatem nie znajdowały się w takim położeniu, iż jedynie podjęcie pracy w charakterze prostytutki pozwoliło na ochronę życia lub innych dóbr istotnych prawnie, w szczególności wobec treści zeznań A. M. z dnia 21 maja 2013 roku, która opisując sytuację materialną rodziny wskazała, iż: „nie przelewało się u nas, ale też nie brakowało pieniędzy. Nie było tak, że U. musiała jechać za granicę do pracy, bo u nas nie było co do garnka włożyć ”;

6. oskarżony K. Ś. (1) doprowadził pokrzywdzone do uprawiania prostytucji, podczas gdy pokrzywdzone nie były przeciwne rozpoczęciu procederu prostytuowania, zaś na wyjazd zgodziły się dobrowolnie z pobudek materialnych, kierowane chęcią podniesienia standardu życia i nabyciem dóbr o charakterze luksusowym;

7. oskarżony K. Ś. (1) użył podstępów i wprowadził pokrzywdzone w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, albowiem ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że to G. C. (1) miał zająć się zorganizowaniem pracy, noclegu, transportu pokrzywdzonych do N., zaś oskarżony nie wskazywał nigdy pokrzywdzonym konkretnych kwot, które miały zarobić;

8. oskarżony K. Ś. (1) użył podstępów i wprowadził pokrzywdzone w błąd co do warunków zakwaterowania oraz żywienia, podczas gdy pokrzywdzone były świadome tego, iż koszt poczynionych przez nie zakupów i koszty ich utrzymania, zostaną im potrącone z wynagrodzenia i akceptowały taki stan rzeczy;

9. pokrzywdzone nie mogły dobrowolnie opuścić lokalów, w których świadczyły usługi seksualne, albowiem lokalizacja klubu na odludziu nie sprzyjała spacerom na zewnątrz, podczas gdy ta okoliczność nie oznacza, że pokrzywdzone nie

mogły opuszczać klubu, w którym się znajdowały, zaś pokrzywdzona A. A. (1) po 2 dniach pracy w klubie, wróciła na własne życzenie do Polski;

10. pokrzywdzonym zostały odebrane dowody osobiste w N., podczas gdy P. P. w trakcie przesłuchania w dniu 21 lutego 2013 roku przyznała: „mój dowód osobisty jak mieszkałam w A. był u szefowej, poprosiłam ją i ona mi oddała dowód osobisty, poza tym miała odłożone trochę gotówki” oraz „na moją prośbę oni oddali mi dowód”;

11. oskarżony K. Ś. (1) wykorzystał stosunek zależności pokrzywdzonych, nakłaniając je do świadczenia usług seksualnych, podczas gdy pokrzywdzone nie były nakłaniane, lecz z własnej woli podjęły się uprawiania prostytucji, kierując się chęcią osiągnięcia zysku, na co wskazują zeznania P. P.: „zdecydowałyśmy, że będziemy pracować w klubie (...), bo tam był większy ruch”, „my z D. chciałyśmy wrócić do tego klubu (...), to oni mówili, że jest tam sporo klientów”;

12. pokrzywdzone nie mogły samodzielnie decydować o świadczeniu pracy i były zmuszane do uprawiania prostytucji, podczas gdy:

- D. P. sama zwróciła się do oskarżonego C., aby umieścił ją w klubie (...), albowiem liczyła na wyższe zarobki (str. 7 uzasadnienia wyroku)

- A. A. (1) unikała świadczenia usług (str. 8 uzasadnienia wyroku) co znaczy, że odbywało się to na zasadzie dobrowolności;

- pokrzywdzone korzystały z telefonu po przyjeździe do N. i rozmawiały z matką, a zatem, mogły prosić o pomoc rodzinę;

- oskarżony K. Ś. (1) rozmawiał z oskarżonym G. C. (1), aby pokrzywdzone wróciły, jednak one tego nie chciały (str. 11 uzasadnienia wyroku).

13. oskarżony K. Ś. (1) nakłonił pokrzywdzone do świadczenia usług seksualnych wykorzystując stosunek zależności i brak możliwości wyboru związany z nieznaną krajem, języków obcych, brakiem środków finansowych, podczas gdy pokrzywdzone mogły świadczyć w N. pracę nie polegającą na świadczeniu usług seksualnych,

14. pokrzywdzone D. P. oraz P. P. nie mogły liczyć na pomoc rodziny w powrocie do Polski z uwagi na trudną sytuację materialną rodziny, podczas gdy mogły się zwrócić o pomoc instytucjonalną, zawiadomić organy ścigania, co nie wiąże się z koniecznością ponoszenia wydatków, lub po powiadomieniu rodziny - za jej pośrednictwem, skorzystać z pomocy i wsparcia polskich organów ścigania.

Ponadto, z ostrożności procesowej, gdyby Sąd odwoławczy nie podzielił powyżej wskazanych zarzutów, obrońca oskarżonego K. Ś. (1) na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. zarzucił zaskarżonemu wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego, to jest:

1. art. 60 § 3 k.k., poprzez jego niezastosowanie wobec oskarżonego K. Ś. (1) w sytuacji, gdy oskarżony składając wyjaśnienia w postępowaniu przygotowawczym ujawnił wszystkie istotne informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa oraz istotne okoliczności jego popełnienia, a zatem spełnił wszystkie wymogi określone w tym przepisie uzasadniające i obligujące Sąd do zastosowania wobec niego obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia kary pozbawienia wolności,

2. art. 53 § 1 i 2 k.k., poprzez niewłaściwe zastosowanie dyrektywy sądowego wymiaru kary i wymierzenie oskarżonemu kary niewspółmiernie surowej w odniesieniu do stopnia jego winy, w szczególności ze względu na brak tzw. wewnętrznej sprawiedliwości wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu K. Ś. (1) kary zbliżonej do kary wymierzonej oskarżonemu G. C. (1), choć z samych ustaleń Sądu wynikała zupełnie podrzędna rola K. Ś. (1) w sprawie,

3. art. 189a k.k. w zw. z art. 115 § 22 k.k., poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż zachowanie oskarżonego K. Ś. (1), polegające na zaproponowaniu pokrzywdzonym pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, stanowi „wykorzystanie” w rozumieniu art. 115 § 22 k.k., a co za tym idzie, że zostało zrealizowane znamię strony podmiotowej czynu zabronionego handlu ludźmi, podczas gdy zachowanie oskarżonego nie spełnia wymogów definicji działania "w celu wykorzystania" i nie towarzyszył mu zamiar bezpośredni,

4. art. 203 k.k., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że zachowanie oskarżonego K. Ś. (1) polegające na zaproponowaniu pokrzywdzonym pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, doprowadziło pokrzywdzone do uprawiania prostytucji, podczas gdy tego rodzaju zachowanie oskarżonego nie może zostać uznane za złamanie woli pokrzywdzonych, przeciwnych rozpoczęciu lub kontynuowaniu procederu prostytucyjnego, co jest niezbędne dla wypełnienia przesłanek tego czynu,

5. art. 258 § 1 k.k., poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji nieprawidłowe uznanie, iż zachowanie oskarżonego wskazuje, iż przynależał do zorganizowanej grupy przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw i funkcjonował w niej na prawach członka.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego K. Ś. (1) wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

ewentualnie:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego K. Ś. (1) od przypisanych mu zaskarżonym wyrokiem czynów.

2.

Obrońca oskarżonego G. C. (1) zaskarżył powyższy wyrok w całości na jego korzyść i na podstawie art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. orzeczeniu temu zarzucił:

1. obrazę prawa materialnego, tj. art. 203 k.k., poprzez błędne jego zastosowanie polegające na bezpodstawnym uznaniu, że oskarżony G. C. (1) wykorzystał stosunek zależności lub krytycznego położenia w stosunku do pokrzywdzonych i doprowadził je do uprawiania prostytucji, przez co wyczerpał znamiona określone w art. 203 k.k.,

2. obrazę przepisu postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 392 k.p.k., poprzez brak przeprowadzenia dowodu z bezpośredniego przesłuchania przed Sędzią I instancji pokrzywdzonych D. i P. P. i odczytanie ich zeznań z postępowania przygotowawczego.

Podnosząc te zarzuty obrońca oskarżonego G. C. (1) wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

3.

Obrońca oskarżonej A. G. zaskarżyła powyższy wyrok w całości na jej korzyść i na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. orzeczeniu temu zarzuciła:

I. mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, a to:

- art. 7 k.p.k., poprzez dowolną i jednostronną ocenę dowodów niesobowych i osobowych w postaci zeznań pokrzywdzonych P. P., D. P., U. M., A.

A., interpretowanie wszelkich pojawiających się w sprawie wątpliwości na niekorzyść oskarżonych, stosowanie niejednorodnych kryteriów w ocenie dowodów; powierzchowną analizę dowodów; przypisywanie waloru wiarygodności tylko tej części każdego z dowodów, która jest zgodna i odpowiada przyjętemu z góry założeniu co do przebiegu wydarzeń; dyskredytowanie wyjaśnień oskarżonej A. G. poprzez przyjęcie, iż jej wyjaśnienia stanowią jedynie chęć umniejszenia roli w rzekomym procederze przestępczym i obroną linię obrony;

II. mające wpływ na teść orzeczenia błędy w ustaleniach faktycznych polegające na przyjęciu, że:

1. oskarżona A. G. w okresie od nieustalonego dnia 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 3 lutego 2012 roku do bliżej nieustalonego dnia września 2012 roku w M., O., P., B., województwa (...), miejscowościach Z., B. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu z G. C. (1), K. Ś. (1) oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w krótkich odstępach czasu i z góry powziętego zamiaru oraz planu działania zakładającego podział ról i korzyści uzyskanych z przestępstwa oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej brała udział w zorganizowanej grupie przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw polegających na nakłanianiu i ułatwianiu innym osobom uprawiania prostytucji a także czerpaniu z tego tytułu korzyści majątkowych oraz handlu ludźmi, podczas gdy prawidłowa ocena dowodów zgromadzonych w sprawie osobowych oraz innych niż osobowe nie pozwala na jednoznaczne i stanowcze poczynienie takich ustaleń, bowiem dowody zebrane w sprawie, ich obiektywna i jednolita ocena, nie podporządkowana założeniu, że tylko, zeznania pokrzywdzonych są wiarygodne, pozwala na poczynienie ustaleń zgodnych z wyjaśnieniami oskarżonych;

2. oskarżona A. G. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 3 lutego 2012 roku do 30 marca 2012 roku, w miejscowościach M. i B. S., województwa (...) oraz miejscowościach Z., B. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu z G. C. (1), K. Ś. (1) oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw opisanej w pkt I wyroku, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról, dopuściła się handlu ludźmi, w ten sposób, że:

- wykorzystując krytyczne położenie wynikające z trudnej sytuacji życiowej i materialnej wraz z K. Ś. (1) zwerbowali D. P. i P. P. w celu wykorzystania ich w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionych podstępów i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia;

- wraz z K. Ś. (1) przetransportowali D. P. i P. P. na terytorium N. i przekazali je G. C. (1) oraz innej ustalonej osobie, a następnie wykorzystując stosunek zależności i brak możliwości wyboru związany z nieznaną krajem, językami obcych, brakiem środków finansowych pozwalających na samodzielną egzystencję na terytorium (...) i powrót do miejsca zamieszkania, nakłoniła wraz z K. Ś. (1) i G. C. (1) D. P. i P. P. do świadczenia usług seksualnych i ułatwili im to, podczas gdy prawidłowa ocena dowodów zgromadzonych w sprawie osobowych oraz w innych niż osobowe nie pozwala na jednoznaczne i stanowcze poczynienie takich ustaleń, bowiem dowody zebrane w sprawie, ich obiektywna i jednolita ocena, nie podporządkowana założeniu, że tylko zeznania pokrzywdzonych są wiarygodne, pozwala na poczynienie ustaleń zgodnych z wyjaśnieniami oskarżonych;

3. oskarżona A. G. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 7 lutego 2012 roku do bliżej nieustalonego dnia kwietnia 2012 roku, w miejscowościach P. i O., województwa (...) oraz innych miejscowościach na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu z G. C. (1), K. Ś. (1) oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw opisanej w pkt I wyroku, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról, działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego bezpośrednio zmierzała do dopuszczenia się handlu ludźmi i doprowadzenia do uprawiania prostytucji w ten sposób, że:

- wykorzystując krytyczne położenie wynikające z trudnej sytuacji życiowej i materialnej wraz z K. Ś. (1) werbowali U. M. w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępnie i wprowadzeniu w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia, nakłaniali ją i ułatwiali podjęcie rzekomo dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa, tancerki tańca erotycznego „na rurze” w lokalu rozrywkowym, ewentualnie w zależności od własnej woli, prostytutki, wraz z zapewnieniem o możliwości decydowania o wykonywaniu pracy, jej zakończeniu jak też o bezpłatnym zakwaterowaniu, wyżywieniu, podczas gdy w rzeczywistości miała ona uprawiać prostytucję bez uzyskiwania wynagrodzenia, a to:

- wraz z K. Ś. (1) pożyczili wymienionej kwotę 1.000 złotych, celem sfinansowania zakupów związanych z planowanym wyjazdem oraz zapewnienia utrzymania rodzinie U. M. w trakcie jej nieobecności oraz podjęli się zorganizowania transportu dla wymienionej, podczas gdy prawidłowa ocena dowodów zgromadzonych w sprawie osobowych oraz innych niż osobowe nie pozwala na jednoznaczne i stanowcze poczynienie takich ustaleń, bowiem dowody zebrane w sprawie, ich obiektywna i jednolita ocena, nie podporządkowana założeniu, że tylko zeznania pokrzywdzonych są wiarygodne, pozwala na poczynienie ustaleń zgodnych z wyjaśnieniami oskarżonych;

4. w okresie od daty bliżej nieustalonej miesiąca lutego 2012 roku, nie wcześniej niż przed dniem 7 lutego 2012 roku do dnia 25 marca 2012 roku, w miejscowościach O. i P., województwa (...) oraz miejscowości Z. i innych na terenie (...), działając wspólnie i w porozumieniu z G. C. (1), K. Ś. (1) oraz innymi ustalonymi i dotychczas nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę w B., w warunkach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw opisanej w pkt I wyroku, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach ustalonego podziału ról, dopuściła się handlu ludźmi, w ten sposób, że:

- wykorzystując przemijający stosunek zależności wynikający z trudnej sytuacji motywacyjnej i cech osobowości skutkujących bierną postawą wraz z K. Ś. (1) zwerbowali A. A. (1) w celu wykorzystania jej w prostytucji przy zastosowaniu wobec wymienionej podstępnie polegającego na nakłonieniu i ułatwieniu podjęcia rzekomo dobrze płatnej pracy w charakterze osoby do towarzystwa bądź prostytutki w (...)i wprowadzeniu jej w tym zakresie w błąd co do warunków wynagrodzenia, podczas gdy w rzeczywistości uprawiała ona prostytucję za co nie otrzymała wynagrodzenia a w szczególności:

- wraz z K. Ś. (1) przetransportowali A. A. (1) z B. do K. oraz sfinansowali zakup biletu uprawniającego do przejazdu do wskazanej przez nich miejscowości na terytorium (...), podczas gdy prawidłowa ocena dowodów zgromadzonych w sprawie osobowych oraz innych niż osobowe nie pozwala na jednoznaczne i stanowcze poczynienie takich ustaleń, bowiem dowody zebrane w sprawie, ich obiektywna i jednolita ocena, nie podporządkowana założeniu, że tylko zeznania pokrzywdzonych są wiarygodne, pozwala na poczynienie ustaleń zgodnych z wyjaśnieniami oskarżonych.

Powołując się na powyższe zarzuty, obrońca oskarżonej A. G. wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub też zmianę tego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonej od całości stawianych jej zarzutów.

Alternatywnie, z daleko posuniętej ostrożności procesowej, obrońca oskarżonej A. G. na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, polegającą na wymierzeniu oskarżonej A. G. kary 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, która to kara jest niewspółmierna do stopnia zawinienia, wynikającego z marginalnego udziału oskarżonej w zarzucanych jej czynach i wniosła o zmianę orzeczonej wobec oskarżonej kary poprzez wymierzenie jej w granicach dolnego ustawowego zagrożenia.

IV

Na rozprawie odwoławczej obrońcy oskarżonych podtrzymali zarzuty i wnioski zawarte w pisemnych apelacjach, ponadto obrońcy oskarżonych G. C. (1) i A. G. wniesli o zasądzenie na ich rzecz kosztów udzielonej tym osobom obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym, które nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Prokurator oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej A. A. (1) oponowali uwzględnieniu wniesionych apelacji i postulowali utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku, nadto pełnomocnik wniósł o przyznanie mu kosztów udzielonej oskarżycielce posiłkowej pomocy prawnej z urzędu, które nie zostały uiszczone w żadnej części.

V

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Apelacjom obrońców oskarżonych w znacznym zakresie nie można odmówić racji. Pomimo włożonego wysiłku w rozpoznanie przedmiotowej sprawy, Sąd pierwszej instancji nie wyjaśnił należycie wszystkich okoliczności, które miały istotne znaczenie dla ustalenia odpowiedzialności karnej oskarżonych. Zasadnie obrońcy oskarżonych K. Ś. (1) i A. G. podnoszą, że ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów, która legła u podstaw zrekonstruowanego w sprawie stanu faktycznego nie na wszystkich płaszczyznach wyznaczonych zarzutami aktu oskarżenia czyni zadość treści art. 7 k.p.k. Uzasadnione zastrzeżenia tych apelujących budzą także niektóre przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku ustalenia faktyczne. Wypada się zgodzić z autorami przedmiotowych apelacji, że część ustaleń faktycznych, relewantnych dla oceny strony przedmiotowej i podmiotowej przypisanych oskarżonym przestępstw, nie ma odzwierciedlenia w powołanych w ich podstawie (w sposób zbiorczy) dowodach, natomiast bazuje na domysłach i domniemaniach. Szczególnie mocno jest to widoczne w przypadku zrekonstruowanego w sprawie stanu faktycznego, który legł u podstaw skazania wszystkich oskarżonych za przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej. W podobnym stopniu dotyczy to także ustaleń charakteryzujących stronę podmiotową przypisanych oskarżonym przestępstw dopuszczenia się handlu ludźmi (przede wszystkim w odniesieniu do oskarżonych K. Ś. (1) i A. G.). Nie można również odmówić racji tym skarżącym oraz obrońcy oskarżonego G. C. (1), że w realiach niniejszej sprawy zasadne ich zastrzeżenia budzą zawarte w zaskarżonym wyroku ustalenia co do realizacji przez oskarżonych niektórych znamion określających czynność sprawczą przypisanych im w warunkach art. 91 § 1 k.k. przestępstw (chodzi tu o wykorzystanie krytycznego położenia pokrzywdzonych oraz nadużycie stosunku zależności), co nie mogło pozostać bez wpływu na określony w zaskarżonym wyroku ostateczny kształt ich odpowiedzialności karnej oraz ocenę winy i stopnia społecznej szkodliwości ich czynów.

Podzielenie w znacznej części zarzutów obrońców oskarżonych K. Ś. (1) i A. G. koncentrujących się na uchybieniach w zakresie ewaluacji dowodów i rekonstrukcji stanu faktycznego, które w różny sposób zostały przez nich zdefiniowane na płaszczyźnie drugiej i trzeciej podstawy odwoławczej, musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku co do tych oskarżonych w całości i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Ponieważ podobnymi uchybieniami, aczkolwiek nie w tak dalekim stopniu (zwłaszcza gdy chodzi o uchybienia występujące na płaszczyźnie ustaleń poświęconych stronie podmiotowej), dotknięty jest zaskarżony wyrok także w przypadku oskarżonego G. C. (1), z którym osoby te miały współdziałać w przypisanych im przestępstwach, konieczne stało się wydanie identycznego orzeczenia także w części odnoszącej się do tego oskarżonego, chociaż jego obrońca (skarżąc wyrok w całości) zaistnienia tych uchybień w sporządzonej apelacji nie podniósł, wskazując jedynie na bezzasadne odstępianie od bezpośredniego przesłuchania na rozprawie pokrzywdzonych D. P. i P. P.. Zważywszy na stricte kasatoryjny charakter wydanego orzeczenia szersze odniesienie się do tego zarzutu (podobnie jak do zarzutów obrońców oskarżonych K. Ś. (1) i A. G. dotyczących wymiaru kary) byłoby bezprzedmiotowe, wystarczy zatem poprzestać w tym miejscu na stwierdzeniu, że jakkolwiek uzasadnione jest zapatrywanie autora tej apelacji, że zeznania tych pokrzywdzonych miały niewątpliwie pierwszorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, to jednak nie może być uznane za nieprawidłowe postąpienie Sądu pierwszej instancji skutkujące odczytaniem ich zeznań z postępowania przygotowawczego, skoro w czasie procedowania, z powodu wyjazdu D. P. i P. P. z kraju oraz braku informacji o ich aktualnym miejscu pobytu, nie było możliwe doręczenie im wezwania na rozprawę oraz spowodowanie ich stawiennictwa na niej i bezpośrednie przesłuchanie.

V/a

Co do zorganizowanej grupy przestępczej (pkt I zaskarżonego wyroku).

Trafnie kwestionuje się w apelacjach ustalenia faktyczne zawarte w części faktograficznej oraz zaprezentowane w rozważaniach prawnych, które stanowiły podstawę przypisania oskarżonym udziału w zorganizowanej grupie przestępczej. Należy podzielić twierdzenia obrońców oskarżonych K. Ś. (1) i A. G., że w świetle dotychczas zebranych dowodów i ich oceny, która przedstawiona została w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, brak jest podstaw do przyjmowania w sposób pewny, że obok grupy (...), której członkowie, w tym N. D. (zwany w dalszej części uzasadnienia N.), parali się nie tylko stręczycielstwem i kuplerstwem, ale także pobiciami i oszustwami, stosowaniem gróźb i przemocy w celu wymuszenia posłuszeństwa u prostytutujących się kobiet, istniała zorganizowana grupa przestępcza, założona i kierowana przez N., trudniąca się handlem ludźmi oraz że w grupie tej, mając świadomość jej istnienia, brali udział oskarżeni. Wbrew twierdzeniom Sądu pierwszej instancji miarodajnych podstaw do takiego wnioskowania z pewnością nie dostarczają wymienione zbiorczo na karcie 23 uzasadnienia tego orzeczenia dowody, a wśród nich wyjaśnienia oskarżonych, zeznania pokrzywdzonych i innych wskazanych tamże świadków oraz materiały przekazane przez (...) organy ścigania. W świetle tych dowodów razi dowolnością ustalenie, że N. złożył G. C. (1) i K. Ś. (1) zaakceptowaną przez nich propozycję udziału w założonej przez siebie zorganizowanej grupie przestępczej, a następnie do grupy tej (za namową K. Ś. (1)) przyłączyła się A. G.. Warto przypomnieć, że oskarżeni w swych wyjaśnieniach stanowczo negowali istnienie takiej grupy oraz świadomy udział w niej, zaś wynikające po części z dotychczasowych wyjaśnień K. Ś. (1) a zasadniczo z zeznań pokrzywdzonych okoliczności wskazujące na zorganizowany charakter uprawianego przez nich (i inne współdziałające z nimi osoby) procederu, który miał za przedmiot werbowanie kobiet do pracy w klubach zlokalizowanych na terenie N. w celu ich wykorzystywania w prostytucji, nie dostarczają miarodajnych podstaw do stwierdzenia, że w przyjętym w zaskarżonym wyroku okresie istniała zorganizowana grupa przestępcza, założona i kierowana przez N., której pełnoprawnymi członkami byli wszyscy oskarżeni. W swym aktualnym kształcie nie dostarczają informacji o istnieniu takiej grupy i udziale w niej oskarżonych także zeznania innych osób, w tym świadków A. S. i K. Ś. (2), do których odwołuje się Sąd pierwszej instancji. Z zeznań tych i innych świadków nie wynika nic ponad to, o czym zeznawały pokrzywdzone, co mogłoby stanowić dostateczne oparcie dla kontestowanego w apelacjach ustalenia o istnieniu zorganizowanej grupy przestępczej i przynależności do niej oskarżonych.

Nie można w sposób skuteczny wywodzić istnienia zorganizowanej grupy przestępczej oraz wnioskować o udziale w niej wszystkich oskarżonych – jak zdaje się czynić to Sąd pierwszej instancji – ze zorganizowanego charakteru zarzucanego im przestępstwa handlu ludźmi, którego inspiratorem był N.. Trzeba mieć na uwadze, że przepis art. 258 § 1 k.k. odnosi termin „zorganizowana” do grupy, a nie do przestępstwa. Prowadzi to do stwierdzenia, że nie sposób popełnienia określonego przestępstwa, ani też fakt udziału (współdziałania) w nim co najmniej trzech osób determinuje dopuszczalność przyjmowania, że istniała zorganizowana grupa przestępcza, w ramach której przestępstwo to zostało popełnione. Należy podkreślić, iż czyn popełniony tylko we współsprawstwie lub przy udziale innych osób, a nie w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, również może charakteryzować się precyzyjnym podziałem ról pomiędzy poszczególnymi wykonawcami (osobami), skoordynowanymi działaniami, wzajemną pomocą i uzupełnianiem się oraz wcześniejszym planowaniem w określonym stopniu akcji przestępczej. Jeśli nadto współdziałanie występuje między kilkoma osobami w dokonaniu przestępstwa, zazwyczaj ułatwia ono jego popełnienie, przyspiesza jego realizację lub umożliwia zacieranie śladów. W niniejszej sprawie sposób działania oskarżonych i współdziałających z nimi osób był z pewnością zorganizowany, jednak samo szczegółowe określenie ról i zadań realizowanych przez każdą z tych osób to za mało, aby przyjąć, że istniała zorganizowana grupa przestępcza, skoro brak tutaj było osobowego zorganizowania przestępczego, przejawiającego się istnieniem pewnej trwałej struktury w ramach grupy tych osób oraz niezbędnego socjologiczno-psychologicznego powiązania, świadczącego o istnieniu gotowości do udzielenia sobie wzajemnej pomocy lub ochrony, etc. Podkreślany w jednej z apelacji brak owej jednolitej płaszczyzny psychologicznej i socjologicznej jest szczególnie mocno widoczny w przypadku oskarżonego K. Ś. (1) a zwłaszcza oskarżonej A. G., którzy w inkryminowanym okresie czasu (w odróżnieniu od oskarżonego G. C. (1)), po krótkim pobycie na terenie N. kiedy to A. G. poznała N. i G. C. (1), powrócili do Polski i poza tygodniowym epizodem, gdy wraz z nimi w kraju przebywał G. C. (1), zaprzestali ponownych wyjazdów do N.. Od tego momentu pozostający ze sobą w zażyłych relacjach K. Ś. (1) i A. G. nie spotykali się już z G. C. (1) i N., natomiast co najwyżej pozostawali z tymi osobami w kontakcie telefonicznym, który po części wynikał z prowadzonego werbunku pokrzywdzonych, a po części

z faktu, iż K. Ś. (1) był ich dobrym znajomym, przede wszystkim zaś G. C. (1), u którego mieszkał w N. zanim jeszcze pojawiła się propozycja werbowania kobiet z Polski do pracy w tamtejszych klubach. Warto dodać, że w przypadku N. były to kontakty nieliczne (w ciągu całego 2012 roku było ich zaledwie kilka).

Trafnie zauważa się w ukształtowanym orzecznictwie, że niezbędny elementem grupy przestępczej, o której mowa w art. 258 § 1 k.k., jest pewien poziom jej zorganizowania, stąd dla stwierdzenia istnienia takiej grupy niezbędne jest ustalenie choćby niewysokiego stopnia powiązań organizacyjno-hierarchicznych pomiędzy jej członkami, zatem stwierdzenie elementów statycznych niezależnych od elementów dynamicznych. Rodzaj tych więzi może być rozmaity, lecz zawsze należy do nich wyodrębnić ośrodek decyzyjny (przywództwo), powiązań między jej członkami oraz form nadających tej grupie elementy trwałości. Nie jest taką grupą środowisko ludzi zajmujących się tą samą działalnością przestępczą, jeśli nie utrzymują ze sobą kontaktów organizacyjnych, to jest gdy nie łączy ich żadna struktura. Trafnie również podnosi się, że konstytutywnym elementem tego przestępstwa jest znamię czasownikowe „brania udziału” polegające na przynależności do grupy, akceptowaniu zasad, którymi grupa się rządzi oraz gotowości wykonywania poleceń i zadań wskazanych przez przywództwo oraz osoby stojące w hierarchii grupy odpowiednio wyżej. W tym aspekcie celnie podkreślają skarżący, zwłaszcza czyni to obrońca oskarżonego K. Ś. (1), że z przeprowadzonych w sprawie dowodów nie wynika, iżby pomiędzy K. Ś. (1) i A. G. oraz pozostałymi osobami, które miały tworzyć grupę przestępczą, w tym uznawanym za jej założyciela i przywódcę N., występował stosunek zależności. Żadne zebrane w sprawie dowody nie wskazują na to, iżby oskarżeni ci byli kontrolowani przez N. lub pozostałe osoby mające (zdaniem Sądu pierwszej instancji) tworzyć tę przestępczą strukturę oraz rozliczani przez nich z podejmowanych działań. Nic nie wskazuje też na to, iżby K. Ś. (1) i A. G. wykonywali polecenia tych osób i czuli się do czegoś zobowiązani. Znajduje to potwierdzenie nie tylko w relacjach tych oskarżonych, w których przeczyli świadomemu udziałowi w jakiegokolwiek zorganizowanej grupie przestępczej ale (pośrednio) także w treści sms-ów, które N. wysłał do K. Ś. (1) w marcu 2012 roku. W sms-ach tych nie wydawał on oskarżonemu żadnych poleceń, a jedynie pytał go co się dzieje, dopytywał czy ma szukać innych ludzi, dociekał czy dziewczyny (U. M. i A. A. (1)) przyjadą jutro. Warto w tym miejscu zauważyć, iż nie jest trafna uwaga Sądu pierwszej instancji, że jedna z wysłanych przez niego wiadomości tekstowych została podpisana (...). Wskazując na powyższą okoliczność, która zapewne miała potwierdzać przywódczą pozycję tej osoby względem pozostałych oskarżonych, a tym samym dowodzić istnienia pewnego stopnia powiązań organizacyjno-hierarchicznych pomiędzy nimi, świadczących o istnieniu zorganizowanej grupy przestępczej, umknęło Sądowi pierwszej instancji, że słówko „Gruß”, które dało asumpt do takiego nieprawdziwego twierdzenia, ma zgoła inne znaczenie (oznacza ono pozdrowienia), o czym jasno przekonuje znajdujące się na karcie 812 akt sprawy tłumaczenie z niemieckiego na polski odnośnych wiadomości tekstowych. Dodatkowo ustaleniom Sądu pierwszej instancji, że N. przewodził i kierował założoną grupą oraz podejmował czynności dotyczące jej istnienia, jak również, że bez jego zgody oskarżeni nie mogli podejmować żadnych działań, stanowczo przeczy fakt, iż K. Ś. (1) i A. G. w pewnym momencie, nie pytając go o zgodę, zaprzestali swego dalszego udziału w poszukiwaniu i werbowaniu kobiet do pracy w klubach w N.. Na podstawie tej okoliczności można zasadnie skonstatować, że w rzeczywistości N. w żaden sposób nie wpływał na postępowanie tych oskarżonych oraz kontynuację podejmowanych przez nich działań, a tym samym nie decydował o rzekomym funkcjonowaniu i kształcie grupy oraz działalności osób, które miały ją tworzyć. Wskazani oskarżeni, jeśli tylko chcieli, mogli swobodnie kształtować swoje decyzje, nie musieli go o nich informować oraz uzależniać je od jego uprzedniej zgody. Bez wątplenia natomiast N. podejmował decyzje o tym w jakim klubie i na jakich zasadach będą pracować zwerbowane do pracy w charakterze prostytutek pokrzywdzone, o zatrzymywaniu zarobionych przez nie pieniędzy, ich dystrybucji, etc, co ma znaczenie w aspekcie zarzuconych oskarżonym przestępstw dopuszczenia się handlu ludźmi, które jak już stwierdzono miały zorganizowany charakter, jednakowoż jest pozbawione relewantnego znaczenia w aspekcie zarzuconego im przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

W obecnym stanie dowodowym sprawy przedwczesnym byłoby przyjęcie, że stwierdzenie K. Ś. (1) zawarte w protokole jego przesłuchania (k. 487), iż „G. C. – uwaga SA) wykonywał polecenia N.”, może prowadzić do odmiennych wniosków, niż wyżej przedstawione, potwierdzających istnienie zorganizowanej grupy przestępczej, wszak oskarżony nie sprecyzował o jakie polecenia chodziło, nadto wyraźnie podkreślił, że nie wie jaki do końca panował pomiędzy nimi układ, poza tym, że N. był pracodawcą G. C. (1). Wzmiankowana w wyjaśnieniach oskarżonego okoliczność,

której Sąd pierwszej instancji nie dociekał oraz wykazany innymi dowodami fakt, iż G. C. (1) stale obracał się w kręgu N. mogą przemawiać za istnieniem pomiędzy oboma tymi osobami pewnych powiązań o charakterze hierarchicznym, wykraczających poza ich zawodowe (budowlane) relacje, wszelako póki co nie dostarczają one podstaw do stanowczego wnioskowania, że owe hierarchiczne podporządkowanie miało miejsce właśnie w ramach zorganizowanej grupy przestępczej oraz że w grupie tej (bez wyjątku) brali udział także pozostali oskarżeni.

W świetle tego o czym była wyżej mowa, o istnieniu takiej grupy nie może również przekonywać ujawniona jedynie w zeznaniach pokrzywdzonej D. P. wypowiedź oskarżonego K. Ś. (1), że szef z N. (...) nie przyjechał i nie dał mu dla nich żadnych pieniędzy, więc dostaną je dopiero na miejscu (chodziło o obiecane im 500 euro), gdyż pomijając fakt, że zeznania te nie znalazły potwierdzenia w depozycjach jej siostry P. P., zwraca uwagę fakt, że z wypowiedzi tej nie wynika w sposób jasny, czy oskarżony określając w ten sposób N. mówił o nim jako o szefie zorganizowanej grupy przestępczej, czy też o osobie, która jedynie finansowała inkryminowany proceder i nim zawiadywała.

Utrzymując się w tym nurcie rozważań nie można też tracić z pola widzenia faktu, że przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. ma charakter umyślny, zatem świadomość po stronie oskarżonych istnienia zorganizowanej grupy oraz udziału w niej jest niezbędnym warunkiem przypisania im tego przestępstwa. W przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji okoliczności tej należycie nie wykazał skupiając się w swych wywodach na okolicznościach charakteryzujących stronę przedmiotową tego przestępstwa. Była już o tym mowa, że okoliczność, iż oskarżeni działali według przyjętego planu i podziału ról nie może dowodzić istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, pora zatem stwierdzić, że okoliczność ta nie może również przesądzać o wiedzy oskarżonych o istnieniu takiej grupy oraz ich świadomym działaniu w jej strukturach. Gdyby bowiem zaistnienie tej okoliczności miało warunkować możliwość przyjmowania istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, wówczas praktycznie każdy wypadek współdziałania (współsprawstwa) trzech i więcej osób w popełnieniu przestępstwa mógłby stanowić pretekst do przypisania im przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. W kontekście określonych w tym przepisie znamion tego przestępstwa byłoby to jednak postąpienie nietrafne.

Kończąc te rozważania wskazać jeszcze należy, że przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej ma charakter trwały. Łączy się z tym konieczność prawidłowego ustalenia okresu, w jakim grupa działała oraz okresu, w jakim oskarżeni brali w niej udział. Sąd pierwszej instancji przyjął, że zorganizowana grupa działała do czasu sprawowania kontroli nad pokrzywdzonymi, to jest maksymalnie do października 2012 roku (data powrotu do kraju K. P.) oraz że oskarżeni K. Ś. (1) i A. G. brali w niej udział do września 2012 roku, kiedy to K. Ś. (1) podjął decyzję o zatrudnieniu się w Policji i w związku z tym zamiarem przystąpił do zdawania testów. Abstrahując w tym miejscu od poczynionych wyżej krytycznych uwag poświęconych ustaleniom Sądu pierwszej instancji, które skutkowały przyjęciem, że istniała zorganizowana grupa przestępcza, której członkami byli oskarżeni, wskazać należy, że także ustalenia odnoszące się do czasu popełnienia tego przestępstwa przez K. Ś. (1) i A. G. budzą uzasadnione zastrzeżenia ich obrońców, którzy trafnie podnoszą, że oskarżeni po powrocie do kraju nie sprawowali żadnej kontroli nad pokrzywdzonymi. Potwierdzeniem zasadności tych zarzutów są ustalenia zawarte na stronie 11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, z których wynika, że już po powrocie A. A. (1) do Polski, co miało miejsce końcem marca 2012 roku, oskarżony K. Ś. (1) (obawiając się problemów) czynił starania, żeby pokrzywdzone P. i D. P. wróciły do domu i w tym celu kontaktował się z G. C. (1), a następnie bezpośrednio (telefonicznie) rozmawiał o tym z pokrzywdzonymi, które jednak nie chciały wracać.

V/b

Co do handlu ludźmi, stręczycielstwa i kuplerstwa oraz zmuszania do uprawiania prostytucji (pkt II zaskarżonego wyroku).

Sąd pierwszej instancji w swych rozważaniach poświęconych ocenie prawnej zachowania oskarżonych trafnie zauważył, że przestępstwo handlu ludźmi może być popełnione jedynie umyślnie z zamiarem bezpośrednim oraz prawidłowo zdekodował wszystkie znamiona składające się na stronę przedmiotową tego przestępstwa, które zostały wymienione w art. 115 § 22 k.k., wszelako nie znalazło to należytego odzwierciedlenia w zaskarżonym wyroku. Przypisując oskarżonym dopuszczenie się handlu ludźmi, Sąd pierwszej instancji ustalił, iż oskarżeni zwerbowali

siostry P. i D. P. oraz A. A. (1) w celu wykorzystywania ich w prostytucji, a także usiłowali zwerbować w tym celu U. M., stosując przy tym wobec pokrzywdzonych podstęp i wprowadzenie w błąd (m.in.) co warunków zatrudnienia i charakteru pracy oraz wykorzystując krytyczne położenie (pokrzywdzone P. i U. M.) lub przemijający stosunek zależności (pokrzywdzona A. A. (1)), tymczasem nie wszystkie te ustalenia mogą być uznane za trafne.

Nie można odmówić racji skarżącym, że w realiach niniejszej sprawy brak jest dostatecznych podstaw do przyjmowania, że pokrzywdzone P. i K. P. oraz U. M. znajdowały się w krytycznym położeniu, które wykorzystali oskarżeni. Trafnie podkreśla się w apelacjach, że krytyczne położenie oznacza bardzo dolegliwą sytuację życiową, wręcz trudną do zniesienia. Jest to stan, w którym pokrzywdzonemu grozi niebezpieczeństwo doznania określonego uszczerbku (zagrożony jest doznaniem jakiejś poważnej dolegliwości), któremu to niebezpieczeństwu może zapobiec jedynie odpowiednie zachowanie sprawcy. Istotą tego niebezpieczeństwa jest zagrożenie dla dóbr osobistych lub majątkowych pokrzywdzonego. Należy zgodzić się z apelującymi, że w przedmiotowej sprawie trudno przyjąć, iżby sytuacja taka nie miała miejsca. Akcentowana przez Sąd pierwszej instancji trudna sytuacja finansowa sióstr P. oraz U. M., związana z brakiem zatrudnienia oraz pozostawaniem na utrzymaniu nienajlepiej zarabiającej matki, a w związku z tym niemożność zaspokojenia przez nich ponadstandardowych potrzeb, nie może być postrzegana jako krytyczne położenie tych osób. Chociaż w domach pokrzywdzonych się nie przelewało, to nie sposób przyjąć, aby ich byt oraz dobra osobiste i majątkowe były w jakikolwiek sposób zagrożone. Pokrzywdzone miały zaspokojone podstawowe potrzeby, dysponowały odpowiednim lokum (a nawet telefonami komórkowymi, które śmiało zaliczyć można do dóbr ponadstandardowych), miały zapewnione utrzymanie i wyżywienie. Wszystkie były osobami młodymi i zdrowymi, zdolnymi do podjęcia pracy fizycznej. Siostry P. taką pracę zresztą podjęły, jednak niespecjalnie się do niej przykładały i zostały po kilku tygodniach zwolnione.

Zgodzić się należy także ze skarżącymi (obrońcami oskarżonych K. Ś. (1) i A. G.), że Sąd pierwszej instancji w sposób pozbawiony uzasadnionych podstaw przyjął, iż dopuszczając się przestępstwa handlu ludźmi na szkodę A. A. (1), oskarżeni wykorzystali przemijający stosunek zależności wynikający zarówno z trudnej sytuacji motywacyjnej pokrzywdzonej, która była następstwem wielu okoliczności (pokrzywdzona chciała pomóc rodzicom w ich kłopotach finansowych; okłamała rodziców co do wyjazdu i obawiała się konsekwencji; zawiadła zaufaniem rodziców; obawiała się odmówić oskarżonym wobec oświadczenia, że U. M. będzie miała kłopoty), jak i cech jej osobowości (trudność w podejmowaniu decyzji; zależność od opinii środowiska rodzinnego; popadanie w relacje zależności od innych), skutkujących jej bierną postawą. Krytykując to ustalenie zasadnie zarzucają autorzy apelacji (obrońcy oskarżonych K. Ś. (1) i A. G.), że z zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych (strona 18 pisemnych motywów wyroku) wynika, że pokrzywdzona nie znajdowała się w krytycznym położeniu (co podnoszono w akcie oskarżenia) i dobrowolnie podjęła decyzję o wyjeździe do pracy w agencji towarzyskiej. Trafnie również podnoszą skarżący, że konstatacja Sądu pierwszej instancji, iż pokrzywdzona później podtrzymała ten zamiar, gdyż pozostawała w przemijającym stosunku zależności wobec oskarżonych wynikającym z przytoczonych wyżej okoliczności, który ci świadomie wykorzystali, nie znajduje żadnego umocowania w jej zmiennych zeznaniach oraz pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Jak wyjaśnił to Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 grudnia 2008 roku,

(V KK 304/08, OSNwSK 2008/1/2691) stosunek zależności to taki stosunek prawny lub faktyczny, który daje jednej osobie możliwość wywierania określonego wpływu bezpośredniego lub pośredniego na losy i położenie prawne, społeczne i ekonomiczne innej osoby. Polega on na prawnym lub faktycznym podporządkowaniu lub uzależnieniu jednej osoby wobec drugiej, co pozwala tej ostatniej wywierać bezpośredni lub pośredni jej sytuacji prawnej, społecznej lub ekonomicznej. Nadużycie stosunku zależności, jak stanowi to ustawa karana w art. 115 § 22 k.k., a także jego wykorzystanie, jak z kolei stwierdza w art. 203 k.k. (oba te pojęcia mają takie same znaczenie), ma miejsce wówczas, gdy sprawca dysponujący realnym wpływem na sytuację życiową pokrzywdzonego, świadomie używa go jako czynnika nacisku na jego psychikę i w sposób wyraźny lub konkludentny uzależnia ewentualność nastąpienia niekorzystnych zmian w jego życiu od wyrażenia zgody na oczekiwane przez niego zachowanie tej osoby. Przenosząc te uwagi na grunt niniejszej sprawy zgodzić się wypada z autorami apelacji, że nie może być mowy o wykorzystaniu (nadużyciu) przez oskarżonych stosunku zależności, tym bardziej w sposób świadomy. W inkryminowanym czasie, jeśli nawet pokrzywdzona z powodu przytoczonych wyżej okoliczności faktycznie znajdowała się w trudnej sytuacji

motywacyjnej, żadna z osób oskarżonych, a już tym bardziej G. C. (1), który przebywał wówczas w N., nie była tego świadoma. Ponadto żadna z tych osób nie miała realnego wpływu na kształt ostatecznej decyzji A. A. (1), a przez to – wobec braku nawet przemijającego stosunku zależności – nie mogła używać go jako formy nacisku na psychikę pokrzywdzonej. Za takie oddziaływanie, spełniające kryterium nadużycia (wykorzystania) stosunku zależności, nie może być uznane zachowanie oskarżonego K. Ś. (1), który powiedział A. A. (1), żeby się nie martwiła, gdyż nikt jej do niczego nie zmusi i będzie mogła wrócić kiedy zechce. Niezależnie od tego trafnie zwracają uwagę skarżący, że do zeznań A. A. (1) w zakresie, w jakim twierdziła, że obawiała się K. Ś. (1), gdyż mówił, że „M. pożałuje” tego, że zrezygnowała z wyjazdu, należy podchodzić z większym krytycyzmem, niż uczynił to Sąd pierwszej instancji, wszak pokrzywdzona w wielu kwestiach zeznawała nieprawdę (co było spowodowane m.in. obawą przed reakcją rodziców), w tym do końca ukrywała fakt, iż od samego początku wiedziała z czym wiąże się jej wyjazd do N., chcąc w ten sposób postawić się w lepszym świetle.

Nie są natomiast uzasadnione eksponowane w apelacjach zarzuty odnoszące się do ewaluacji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz dotyczące opartych na tej ocenie ustaleń faktycznych w zakresie strony przedmiotowej przestępstwa handlu ludźmi, która ma związek z zastosowanym wobec pokrzywdzonych w ramach prowadzonego zaciągu podstępem oraz wprowadzeniem w błąd co do charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia. Wbrew twierdzeniom apelujących, Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił zeznania świadków, zasadniczo zaś depozycje pokrzywdzonych, i następnie ustalił w tym zakresie prawidłowy stan faktyczny. W uwzględnieniu treści i analizy tych dowodów, Sąd pierwszej instancji trafnie skonstatował, że pokrzywdzone P. i K. P. oraz miały mieć zagwarantowaną możliwość wyboru świadczonej pracy. Z zapewnień oskarżonych K. Ś. (1) i A. G. wynikało, że to od pokrzywdzonych miało wyłącznie zależeć, czy będą się prostytuować, czy też będą zabawiać klientów w inny sposób, np. tańcząc na rurze czy też dotrzymując im towarzystwa. Co prawda żadnej z nich nie zostały przedstawione konkretne zarobki, jakie będą osiągać w zależności od rodzaju wykonywanej pracy, tym niemniej oskarżeni informowali je, że zarobią dużo pieniędzy, dodatkowo każda z sióstr P. za sam tylko przyjazd miała dostać 500 euro. Ponadto pokrzywdzone te miały w ogóle nie ponosić wydatków związanych ze swym utrzymaniem w N., gdyż koszty noclegu, wyżywienia, odzieży do pracy miały być pokrywane przez ich pracodawców, co dodatkowo czyniło złożone im propozycje bardzo atrakcyjnymi. Tymczasem nie może budzić wątpliwości, że informacje te okazały się w rzeczywistości nieprawdziwe. Pokrzywdzone P. i K. P. po dotarciu na miejsce nie otrzymały obiecanej kwoty, nie miały możliwości wyboru rodzaju pracy, poza drobnymi kwotami nie otrzymywały zarobionych pieniędzy, musiały ponosić wszystkie koszty swego utrzymania. Biorąc pod uwagę stosowany w ramach werbunku każdej z pokrzywdzonych taki sam modus operandi, który miał je skłonić do przyjęcia złożonych im propozycji oraz fakt, iż we wszystkich wypadkach pokrzywdzone miały trafić w to samo miejsce i do tych samych ludzi zajmujących się sutenerstwem, za trafne uznane być musi ustalenie poczynione w zaskarżonym wyroku, że również w przypadku pokrzywdzonej A. A. (1), która po interwencji rodziców szybko wróciła do kraju oraz w przypadku pokrzywdzonej U. M., która ostatecznie nie zdecydowała się na wyjazd, werbunek tych pokrzywdzonych miał miejsce również z zastosowaniem tego samego podstępu i wprowadzenia w błąd. Aprobując zrekonstruowany w sprawie stan faktyczny, który stanowił ośnowę tych ustaleń, wytknąć jednak należy Sądowi pierwszej instancji, że nie dokonał pogłębionej analizy zachowania oskarżonych w zakresie odnoszącym się do werbunku pokrzywdzonej A. A. (1). Trafnie zauważa się w apelacjach, że osoba ta została bezpośrednio zwerbowana do wyjazdu do pracy w agencji towarzyskiej w N. przez U. M., a nie przez oskarżonych. Jakkolwiek przekonanie A. A. (1) do wyjazdu wynikało z przekazania jej przez U. M. tych samych (nieprawdziwych) informacji dotyczących charakteru i warunków zatrudnienia, jak również warunków zakwaterowania i wyżywienia, z którymi wcześniej osobiście została ona zapoznana przez oskarżonych, to jednak przyjęcie, że oskarżeni zwerbowali w ten sposób pokrzywdzoną za pośrednictwem użytego podstępu i wprowadzenia w błąd (o braku możliwości przyjęcia, że również przy wykorzystaniu przemijającego stosunku zależności była już mowa w poprzednim akapicie) wymagało wykazania, że dla osiągnięcia tego celu oskarżeni świadomie posłużyli się U. M., która nie wiedziała jak się ma rzeczywisty stan rzeczy. To z kolei wymagało rozważenia, czy charakter kontaktów oskarżonych z U. M. oraz ich zachowanie, a także późniejsze ich zachowanie w bezpośrednim kontakcie z A. A. (1), gdy w czasie jazdy samochodem zapewniali ją, że zarobi dużo pieniędzy, pozwala na takie wnioskowanie, tymczasem próżno szukać rozważań odnoszących się do tej kwestii w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. W ślad za zarzutami skarżących wskazać również

należy, że Sąd pierwszej instancji nie pokusił się w tym orzeczeniu o dokonanie niezbędnej (nie tylko w realiach niniejszej sprawy) analizy czynów oskarżonych przez pryzmat okoliczności znamionujących stronę podmiotową. Trafnie zauważa się w apelacjach, że skoro przestępstwo handlu ludźmi ma charakter umyślny to i zastosowanie podstępu oraz wprowadzenie w błąd musi charakteryzować się umyślnością, tymczasem rozpoznając niniejszą sprawę, Sąd pierwszej instancji nie poświęcił tej kwestii należytej uwagi i nie wyjaśnił, czy odnośnemu zachowaniu oskarżonych K. Ś. (1) i A. G. towarzyszyła świadomość, że przekazywane przez nich informacje są nieprawdziwe oraz czy mieli oni zamiar podstępnego wprowadzenia pokrzywdzonych w błąd. W tym aspekcie podnieść należy, że oskarżona A. G. nie była świadkiem rozmów, który odbyły się z udziałem N. i pozostałych oskarżonych, w których pojawił się pomysł werbunku kobiet z Polski do pracy w klubach (...) i wszelkie ustalenia z tym związane były jej znane wyłącznie z przekazu K. Ś. (1). Ten z kolei ujawniając w złożonych wyjaśnieniach szereg istotnych okoliczności, które następnie znalazły swe odzwierciedlenie w części faktograficznej wyroku, podał, że przedstawiając im (oskarżonemu i G. C. (1)) propozycję werbowania dziewczyn do pracy w agencji towarzyskiej, N. obiecywał, że wszystko będzie zgodne z prawem, że dziewczyny będą miały zapewnione mieszkanie, wyżywienie, alkohol, papierosy, że najpierw będą pracowały na mieszkaniu na własną rękę, żeby nie płacić R., że będą zarabiała 15-20 tysięcy złotych, że oni również dobrze na tym zarobią. W związku z taką treścią tych wyjaśnień obligowało to Sąd pierwszej instancji do bardziej wnikliwego zbadania tego zagadnienia w ramach przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz należytego omówienia go w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Obowiązkwowi temu Sąd pierwszej instancji jednak uchybił, podobnie jak powinności dokonania szczegółowej analizy tych wyjaśnień poprzez skonfrontowanie relacji procesowych oskarżonych z treścią innych dowodów, zwłaszcza z zeznaniami pokrzywdzonych, i wynikającymi z nich okolicznościami, przy uwzględnieniu występującej koincydencji poszczególnych zdarzeń. Powyższe sprawia, że podnoszone wyżej zagadnienie, istotne z punktu widzenia oceny strony podmiotowej przypisanych oskarżonym przestępstw handlu ludźmi, nie zostało prawidłowo wyjaśnione.

Dla odpowiedzialności karnej oskarżonej na gruncie przepisu art. 189a § 1 k.k. nie ma w sprawie istotnego znaczenia podkreślana przez jej obrońcę okoliczność, że osoba ta bezpośrednio nie składała siostram P. i U. M. żadnych propozycji, skoro współdziałając w inkryminowanym procederze z pozostałymi oskarżonymi (przy założeniu, że miała świadomość stosowanego podstępu i wprowadzenia w błąd) nie musiała osobiście realizować wszystkich znamion przypisanych im przestępstw. Należy przypomnieć, odwołując się w tym zakresie do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, że oskarżona wskazywała K. Ś. (1) znane jej kobiety, które mogły być zainteresowane podjęciem pracy w charakterze prostytutki w klubach w N., a następnie uczestniczyła w spotkaniach z nimi oraz potwierdzała prawdziwość przekazywanych im informacji. Nie budzi przy tym podnoszonych w apelacji obrońcy oskarżonej wątpliwości, że A. G., podobnie jak pozostali oskarżeni, nie działała z pobudek altruistycznych, lecz liczyła na intratne zyski z prowadzonego zaciągu. Wprawdzie zwrócono już wyżej uwagę, że oskarżona nie brała udziału w poprzedzających te zaszłości rozmowach, w trakcie których N. złożył oskarżonym K. Ś. (1) i G. C. (1) propozycję werbunku P. do pracy w agencji towarzyskiej w N. obiecując im, że od każdej sprowadzonej kobiety, która podejmie się tej pracy będą otrzymywać co miesiąc kwotę 3.000 euro, wszelako za trafne uznać należy ustalenia Sądu pierwszej instancji, z których wynika, że treść tej propozycji była oskarżonej znana. Do takiego wniosku prowadzi lektura wyjaśnień oskarżonego K. Ś. (1), szczególnie tych złożonych na k. 485, w których przyznał, że w całości zapoznał A. G. ze złożoną im przez N. propozycją.

Za chybiony uznany być musi zarzut obrońcy oskarżonego K. Ś. (1), że żadne w sprawie dowody, poza niewiarygodnymi zeznaniami pokrzywdzonych D. i P. P., nie wskazują na to, że oskarżony otrzymał wynagrodzenie za to, że pokrzywdzone rozpoczęły pracę w N., polegającą na świadczeniu usług seksualnych, co wyklucza możliwość przyjęcia, że oskarżony dopuścił się handlu ludźmi, gdyż sprawca takiego przestępstwa musi podjąć wskazane w art. 115 § 22 k.k. środki i metody w celu wykorzystania innej osoby. Wbrew temu co twierdzi się w tej apelacji, w przedmiotowej sprawie nie może nasuwać żadnych wątpliwości, że działanie oskarżonego i pozostałych osób zmierzało do wykorzystania pokrzywdzonych w prostytucji i miało na celu osiągnięcie z tego nienależnych i bezprawnych korzyści majątkowych. Cel ten nad wyraz jasno wynika nie tylko z zeznań sióstr P., które dowiedziały się w N., że zostały sprzedane przez oskarżonych, którym skarżący niesłusznie odmawia w tej części wiary, ale również z wyjaśnień oskarżonego złożonych na wstępnym etapie postępowania, w których ujawnił złożoną im (oskarżonemu i G. C. (1)) przez N. propozycję

prowadzenia zaciągu kobiet do pracy w prostytucji oraz profity, jakich się mieli spodziewać z tego tytułu. Umknęło przy tym autorowi tej apelacji, że w wyjaśnieniach tych oskarżony przyznał, że on i G. C. (1) dostali od N. po 50 euro za przywiezienie pokrzywdzonych siostr P.. Wprawdzie obiektywnie rzecz biorąc była to kwota niewielka, daleka od tej, na jaką mogli liczyć w przypadku podjęcia przez nie pracy w charakterze prostytutek, jednak jej otrzymanie potwierdza treść ówczesnych jego relacji, że w związku z werbunkiem kobiet do pracy w klubach w celu wykorzystania ich w prostytucji, oskarżeni mieli być przez N. wynagradzani. Należy dodać, że oskarżeni podejmując w związku z tym określone działanie, które Sąd pierwszej instancji ocenił jako dopuszczenie się handlu ludźmi, musieli zdawać sobie sprawę z faktu, że pokrzywdzone zostały w ten sposób uprzedmiotowione, pozbawione godności ludzkiej, potraktowane jak towar, który można w każdej chwili kupić i sprzedać.

Wbrew twierdzeniom skarżących nie są obarczone błędem ustalenia faktyczne, z których wynika, że pokrzywdzone w ogóle nie otrzymywały pieniędzy za świadczone usługi seksualne (A. A. (1)) lub co najwyżej, od czasu do czasu, dostały po kilkadziesiąt euro, co stanowiło drobny ułamek ich zarobku (K. P. i P. P.). Ustalenia te mają należyte oparcie w konsekwentnych i stanowczych zeznaniach pokrzywdzonych, których ocena w tym zakresie nie nasuwa zastrzeżeń. Należy wskazać, że zeznając na powyższą okoliczność, P. P. i K. P. zgodnie twierdziły, że zarobione przez nich pieniądze zatrzymywały osoby prowadzące kluby, w których świadczyły usługi seksualne, a następnie były one zabierane przez N.. Obie pokrzywdzone podkreślały przy tym, że na początku były one zapewniane, że N. jedynie przechowuje ich pieniądze, a gdy po pewnym czasie upomniały się o ich zwrot dowiedziały się, że nic się im nie należy, gdyż wszystko wydały na własne utrzymanie. Odnotowania przy tym wymaga, że podobnie rzecz się miała w przypadku A. A. (1). Co prawda ta pokrzywdzona przebywała w N. przez bardzo krótki okres i w tym czasie miała tylko dwóch klientów, niemniej (podobnie jak siostry P.) nie otrzymała do rąk zarobionych w ten sposób pieniędzy, które – wedle zapewnień – miała dostać dopiero w dniu wyjazdu do kraju. Okoliczność ta, nawet przy uwzględnieniu faktu, iż wskutek interwencji rodziców zaistniała konieczność szybszego powrotu pokrzywdzonej do Polski i opłacenia kosztów tej podróży do kraju, prowadzi do jedyne i słusznego wniosku, że od początku posługiwano się względem niej tą samą metodą związaną z zatrzymywaniem zarobionych pieniędzy, którą uprzednio wdrożono i z powodzeniem stosowano w odniesieniu do siostr P.. Pozytywnej oceny zeznań pokrzywdzonych w tym zakresie nie może podważać treść depozycji świadka M. N., do których odwołuje się autor jednej z apelacji, skoro zeznaniom tej osoby Sąd pierwszej instancji odmówił wiary. Skuteczne zakwestionowanie na podstawie depozycji tego świadka zeznań pokrzywdzonych byłoby możliwe tylko w przypadku wykazania, że dowód ten oceniony został w sposób dowolny a nie swobodny, tymczasem w apelacji nie przedstawiono żadnych argumentów za tym przemawiających. O wadliwości oceny zeznań pokrzywdzonych w analizowanym zakresie nie mogą też świadczyć zeznania świadków E. P. i A. A. (1), gdyż osoby te nie dysponowały w tym przedmiocie pełną wiedzą. Także podkreślane we wszystkich apelacjach okoliczności, iż pokrzywdzone P. chciały wrócić do klubu (...), bo tam było więcej klientów, ponadto D. P. sama zwróciła się z prośbą do G. C. (1), aby umieścił ją w klubie (...), licząc na lepsze tam zarobki, nie dają podstaw do zakwestionowania prawdziwości zeznań tych pokrzywdzonych. Wbrew twierdzeniom obrońców oskarżonych powyższe okoliczności nie dowodzą tego, że pokrzywdzone otrzymywały zapłatę za świadczone usługi. Posiłkując się tą argumentacją zapominają skarżący, że gdy pokrzywdzone podjęły decyzję o powrocie do klubu (...) nie wiedziały jeszcze, że nie dostaną swoich pieniędzy, zaś późniejsza prośba D. P. o umieszczenie jej w klubie (...) motywowana była chęcią nie tylko lepszego zarobku ale przede wszystkim zamiarem uwolnienia się spod opieki N. i C..

Nie są natomiast pozbawione zupełnie racji supozycje obrońców oskarżonych, że Sąd pierwszej instancji niedostatecznie wnikliwie przeanalizował zeznania pokrzywdzonych, w których opisywały jak wyglądał ich pobyt w klubach (...), co skutkowało miejscami dowolną oceną tych dowodów, a w dalszej perspektywie poczynieniem w zaskarżonym wyroku ustaleń, których prawdziwość w niektórych obszarach budzi poważne wątpliwości. Należy zgodzić się z apelującymi, że Sąd pierwszej instancji w sposób bezrefleksyjny przyjął, że pokrzywdzone nie mogły dysponować swoimi dokumentami, które im odebrano, utrzymywać kontaktów ze światem zewnętrznym, w tym telefonicznych z rodziną, gdyż nie posiadały telefonu komórkowego, ani też samotnie opuszczać klubu (...), w których pracowały. Rację mają skarżący, że powyższe ustalenia, które posłużyły za kanwę przyjęcia w zaskarżonym wyroku, iż oskarżeni wykorzystując wynikający z tych i innych okoliczności stosunek zależności nakłonili, ułatwili i doprowadzili siostry P. i A. A. (1) do uprawienia prostytucji, nie znajdują należytego potwierdzenia w przeprowadzonych dowodach,

w tym zeznaniach samych pokrzywdzonych, szczególnie zaś depozycjach P. P., które Sąd pierwszej instancji w największym stopniu obdarzył walorem wiarygodności. Trafnie wskazuje się w apelacjach, że z zeznań P. P. wynika, że istniała możliwość opuszczenia klubu (...), w którym przebywały z siostrą i do którego później trafiła A. A. (1), jednak jego lokalizacja na odludziu nie sprzyjała spacerom. Trafnie również zauważa się, że z zeznań P. P. wynika, iż zarówno ona jak i D. P. dysponowały telefonem komórkowym i utrzymywały stały kontakt z rodziną. Słusznie zwraca się jednocześnie uwagę, że depozycje te bynajmniej nie były odosobnione, wszak w pełni korespondowały z zeznaniami siostry E. i matki, które potwierdziły, że obie pokrzywdzone dzwoniły do nich po kilka razy w miesiącu do czasu zniknięcia D., później taki kontakt utrzymywała z nimi tylko P.. Należy zgodzić się z apelującymi, że zebrany w sprawie materiał dowodowy zdaje się przeczyć także ustaleniom Sądu pierwszej instancji, że te pokrzywdzone nie mogły dysponować swoimi dokumentami. Z relacji P. P. wynika, że obie pokrzywdzone po przybyciu na miejsce dobrowolnie oddały swoje dowody osobiste, gdy zaś sama zdecydowała się poprosić o jego zwrot, bez przeszkód odzyskała ten dokument. Także z zeznań A. A. (1), które ocenione zostały przez Sąd pierwszej instancji w sposób bardziej krytyczny niż zeznania P. P. wynika, że pokrzywdzona w czasie swego krótkiego pobytu również dysponowała cały czas swym telefonem komórkowym i jakkolwiek nie mogła z niego dodzwonić się do Polski, to mogła korzystać z telefonu G. C. (1), gdy przyjeżdżał do klubu, ponadto również bez przeszkód odzyskała swoje dokumenty, które wcześniej dobrowolnie wydała.

Na koniec wskazać należy, że celnie stwierdza się w apelacji obrońcy oskarżonego K. Ś. (1), że czynność sprawcza przypisanych oskarżonym w warunkach ciągu przestępstw występków z art. 203 k.k. polega na tym, że sprawca przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub przez wykorzystanie stosunku zależności albo wykorzystanie krytycznego położenia doprowadza inną osobę do uprawiania prostytucji. Dla bytu tego przestępstwa niezbędne jest, aby sprawca przez zastosowanie jednej ze wskazanych w tym przepisie metod przełamał wolę (opór) osoby, która sprzeciwia się rozpoczęciu lub kontynuowaniu uprawiania procederu prostytucji, albo w inny sposób, np. przez podstęp, z góry wyeliminował możliwość podjęcia racjonalnej decyzji w tym względzie. Zwracając na to uwagę słusznie podnosi się w tej apelacji, że przypisując K. Ś. (1) (i pozostałym oskarżonym) popełnienie tego przestępstwa na szkodę A. A. (1), Sąd pierwszej instancji nie wziął pod uwagę zeznań pokrzywdzonej złożonych na rozprawie, w których podała, że pracę prostytutki podjęła dobrowolnie i w każdej chwili mogła z niej zrezygnować (z pracy tej zrezygnowała, gdyż U. M. powiedziała jej rodzicom prawdę), co mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Jeśli chodzi natomiast o pozostałe pokrzywdzone, które uprawiały ten proceder, to brak jest podstaw do podzielenia twierdzeń tego skarżącego i pozostałych obrońców, że czyniły to dobrowolnie. Nie można wszak zapominać, że osoby te trafiły do klubów w N., w których świadczyły usługi seksualne, w wyniku zastosowanego wobec nich podstępu (stanowi on jedną z czynności sprawczych nie tylko przestępstwa dopuszczenia się handlu ludźmi ale również przestępstwa doprowadzenia do uprawiania prostytucji) oraz wprowadzenia w błąd co do (m.in.) możliwości wyboru charakteru pracy. Decydując się na wyjazd były one przekonane o pozostawionej im swobodzie w wyborze rodzaju świadczonej pracy, tymczasem po dotarciu na miejsce umieszczono je w klubach, w których wbrew swej woli zmuszone były świadczyć usługi seksualne, za które nie otrzymywały należnego wynagrodzenia.

VI

W tym stanie rzeczy, wobec stwierdzonych uchybień, które wyżej zostały wyeksponowane i ich charakteru, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Rozpoznając ponownie przedmiotową sprawę, Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględni poczynione wyżej uwagi. W ramach powtórzenia postępowania dowodowego ograniczy się do wysłuchania oskarżonych oraz bezpośredniego przesłuchania pokrzywdzonych i świadka K. Ś. (2), odnośnie zaś do pozostałych dowodów poprzestanie na ich ujawnieniu w trybie art. 442 § 2 k.p.k., o ile któraś ze stron postępowania nie zgłosi uzasadnionego żądania przeprowadzenia określonych dowodów na rozprawie w sposób bezpośredni lub *ex officio* nie uzna tego za konieczne. Wszystkie te osoby dokładnie przesłucha (respektując ich prawa procesowe) na okoliczności relewantne z punktu widzenia zarzutów aktu oskarżenia, pod którymi oskarżeni pozostają. Szczególnie istotne jawi się tutaj przesłuchanie P. i D. P., skoro w poprzednim postępowaniu nie udało się przeprowadzić tej czynności na rozprawie, a osoby te niewątpliwie posiadają w tym przedmiocie największą wiedzę. Po zrealizowaniu tych czynności ponownie dokona

oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów (w sposób uwzględniający treść art. 7 k.p.k.), a następnie zrekonstruuje na ich podstawie prawidłowy, wolny od błędu stan faktyczny. Na kanwie przyjętych ustaleń raz jeszcze rozważy, czy zachodzą podstawy do przypisania oskarżonym zarzuconych im czynów; w wypadku uznania ich winy za udowodnioną prawidłowo rozważy kształt i kwalifikację prawną tych czynów nie zapominając o pośrednim zakazie reformationis in peius. Jeśli okaże się to konieczne, sporządzi pisemne uzasadnienie wyroku, w którym w sposób rzetelny wyjaśni podstawę faktyczną i prawną wydanego orzeczenia.